

В. В. Місеньова,
доцент кафедри іноземних мов № 2
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ В ЮРИДИЧНОМУ ЗВО

Актуальність дослідження. В умовах глобалізації та євроінтеграції переосмислення соціальної ролі перекладача та його функцій у сучасному суспільстві знань умотивовує необхідність модернізації системи професійної підготовки перекладачів в Україні на тлі сучасних реалій, тенденцій розвитку світових освітніх систем, міжнародних стандартів.

Підготовка перекладачів у вищих юридичних закладах освіти має деякі особливості, зумовлені, по-перше, специфікою організації навчального процесу, по-друге, професійною спрямованістю сфери спілкування іноземною

мовою. Одним із шляхів розв'язання згаданої проблеми є підхід, який базується на розробці дидактичних стратегій, спрямованих на виконання певних завдань.

Дидактична стратегія включає чітко визначену мету і сукупність заходів, спрямованих на її досягнення, які охоплюють процес навчання від першого курсу до останнього.

Розглянемо варіант практичного втілення стратегії, спрямованої на формування професійної компетенції майбутніх перекладачів. Цій меті підпорядкована діяльність будь-якого вищого навчального закладу. У науковій літературі пропонується багато методів відповідної роботи. Але з огляду на специфіку навчання в юридичному закладі, необхідність економного використання часу і зусиль, звернемося до питання про можливості взаємозв'язку між лінгвістичними дисциплінами.

Кожна лінгвістична дисципліна, що викладається, має бути осмислена під кутом зору таких питань: яка інформація є суттєвою для перекладачів; у якій сфері діяльності вона актуалізується; що саме перекладач має добре знати і глибоко осмислити, з чим ознайомитися і взяти до уваги; що він повинен вміти і які з умінь мають стати автоматизованими, тобто навичками. Аналіз згаданих питань засвідчує, що в різних курсах значна частина інформації повторюється, але суб'єктами навчання вона сприймається як нова в контексті кожної дисципліни. Іншими словами, зв'язки між різними дисциплінами не є очевидними для студента. Якщо експлікувати ці зв'язки, допомогти впізнати відому інформацію, подану в іншому дискурсі, то сприйняття по-справжньому нових знань значно полегшиться (Пахомова, 2003).

Взаємозв'язок передбачає рух і в протилежному напрямі, тобто актуалізацію знань з інших дисциплін у курсі практичного перекладу.

В юридичному ЗВО взаємозв'язок між лінгвістичними дисциплінами має стати обов'язковим. Підкреслимо, що йдеться не просто про встановлення спільного між різними дисциплінами, а про своєрідну структурно-семантичну модель міждисциплінарних зв'язків, у якій подані питання, що повторюються в програмах різних лінгвістичних курсів, і встановлена оптимальна

послідовність їх якісного ускладнення; запропонована схема поетапної роботи над формуванням відповідних навичок засобами різних лінгвістичних дисциплін, а також форми та методи формування фахових якостей перекладача в процесі викладання теоретичних курсів.

Формування психологічних якостей майбутнього перекладача забезпечується більше формами та методами роботи з студентами, ніж її змістом. Відпрацювання швидкості реакції можливе за умови інтенсивного перекладацького тренінгу на заняттях з усіх дисциплін лінгвістичного циклу. Комуникативність може бути сформована з допомогою активної практичної діяльності, мовленнєвого спілкування, що означає необхідність прийняття діяльнісного підходу до навчання (Бабич, 2013). Навички міжкультурної комунікації формуються в процесі ділових ігор, міжкультурного тренінгу і т. ін.

Запорукою бездоганного володіння рідною та іноземною мовами є активна мовна діяльність за всіма її видами – говорінням, читанням, аудіюванням та письмом. Можливості для такої діяльності необхідно створювати на заняттях не тільки з практичного курсу іноземної мови, а й із інших лінгвістичних дисциплін, а також у позааудиторний час.

Висновки. Стосовно другої з особливостей, що характеризують специфіку мовної діяльності в юридичному навчальному закладі, – сфери мовленнєвого спілкування – доводиться констатувати відсутність вичерпного дослідження проблем галузевого перекладу українською мовою та з української мови взагалі і у військовій галузі зокрема. Це пояснюється тим, що, по-перше, протягом тривалого часу об'єктом уваги теоретиків і практиків перекладу була переважно російська мова, по-друге, наразі ми переживаємо добу активного становлення української термінології у всіх галузях пізнання, в тому числі й в юридичній. Але перекладач не може чекати, поки процес становлення терміносистем хоча б відносно завершиться (абсолютно він не завершиться ніколи) – відповіді на питання йому треба віднаходити сьогодні. Ось чому визначення основних проблем галузевого і загального перекладу, які мають

розв'язуватися в Україні ХХІ століття, є важливим і практично необхідним у подальшому дослідженні галузевого перекладу.

Список використаних джерел

1. Бабич, Н. Д. (2013). *Практична стилістика і культура української мови: навчальний посібник* (с. 274). Львів: Світ.
2. Пахомова, Т. О. (2003). Міжкультурна комунікація як засіб підвищення професійної компетенції в навчанні перекладу. *Вісник Сумського державного університету. Філологічні науки*. № 4 (сс. 190–193).